

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

М.Т. Шендригоренко

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни

Кривий Ріг

2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

М.Т. Шендригоренко

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри обліку та аудиту
Протокол № 17
від “ 04 ” червня 2018 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 6
від “ 19 ” червня 2018 р.

**Кривий Ріг
2018**

УДК 378.147: 657.6 (072)
ББК 65.053я73
Ш 47

Рецензенти:

Л.Я. Шевченко - канд. економ. наук, доцент
Н.О. Слободянюк - док. економ. наук, доцент

Шендригоренко, М.Т.

Ш 47 Внутрішній аудит [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / М.Т. Шендригоренко; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. обліку та аудиту. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018.– 79 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються студентами протягом вивчення дисципліни. Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю та перелік основної та додаткової літератури.

УДК 378.147: 657.6 (072)
ББК 65.053я73

© Шендригоренко М.Т., 2018
© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	47
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві	48
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю	52
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	58
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві	59
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю	68

ВСТУП

Внутрішній аудит є одним з видів внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності.

Метою внутрішнього аудиту є захист інтересів власників щодо збереження та ефективного використання ресурсів підприємства, а також отримання достовірної та повної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Нині внутрішні аудитори надають свої послуги як державним, так і приватним підприємствам. Необхідність внутрішнього аудиту обумовлена низкою факторів. Зростання обсягів діяльності підприємств утворює проблему обміну інформацією в багаторівневому апараті управління, таким чином ускладнюється контроль різних ланок управління з боку центрального керівництва, що збільшує ризик помилок і сприяє зловживанням. Формування системи дієвого внутрішнього аудиту є актуальним питанням для власників, які безпосередньо не займаються управлінням підприємства, а передали ці функції менеджерам. Загалом, незважаючи на професіоналізм менеджменту, актуальності набуває питання саме організації контролю за діяльністю підприємства, одним із головних інструментів якого може бути внутрішній аудит.

Дисципліна «Внутрішній аудит» забезпечує підготовку студентів зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» і разом з іншими дисциплінами формує інтегрований підхід до економічної підготовки економістів.

Мета - формування системи знань з теоретичних питань внутрішнього аудиту і його методології, практичних навичок здійснення перевірок внутрішніми аудиторами фінансово – господарської діяльності підприємств, організацій, установ.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами внутрішнього аудиту; дослідження порядку створення на підприємствах служби внутрішнього аудиту; ознайомлення з інформаційно аналітичним забезпеченням внутрішнього аудиту; дослідження методики підготовки до проведення внутрішнього аудиту; ознайомлення з процедурами і прийомами перевірки, які використовують внутрішні аудитори; дослідження методики внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства; ознайомлення з робочими і узагальнюючими документами внутрішній аудиторів за результатами перевірки діяльності підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- законодавчі акти і нормативні документи, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку на підприємствах і складання звітності, а також нормативне забезпечення методики проведення аудиторської перевірки;
- етапи аудиторського процесу;

– стандарти внутрішнього аудиту, які регламентують порядок здійснення аудиту на підприємствах.

Уміти:

– організувати внутрішню аудиторську перевірку показників звітності на підприємствах;

– організувати нормативно – правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення роботи аудиторів;

– обирати оптимальні методи здійснення аудиторських процедур і організувати їх виконання;

– складати поточні та підсумкові робочі документи внутрішнього аудитора;

– визначати коло обов’язків працівників служби внутрішнього аудиту;

– налагоджувати співпрацю аудитора з адміністрацією підприємства для здійснення ефективної аудиторської перевірки з метою отримання оперативної інформації.

ЧАСТИНА 1
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

1. Опис дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит», спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, години	25
Практичні/семінарські, годин	15
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета - формування системи знань з теоретичних питань внутрішнього аудиту і його методології, практичних навичок здійснення перевірок внутрішніми аудиторами фінансово – господарської діяльності підприємств, організацій, установ.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами внутрішнього аудиту; дослідження порядку створення на підприємствах служби внутрішнього аудиту; ознайомлення з інформаційно аналітичним забезпеченням внутрішнього аудиту; дослідження методики підготовки до проведення внутрішнього аудиту; ознайомлення з процедурами і прийомами перевірки, які використовують внутрішні аудитори; дослідження методики внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства; ознайомлення з робочими і узагальнюючими документами внутрішній аудиторів за результатами перевірки діяльності підприємства.

Предмет: діяльність внутрішніх аудиторів у процесі організації і здійснення аудиту, а також застосування аудиторських процедур у ході перевірки фінансової та управлінської інформації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Господарський контроль в ринковій економіці України

Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю

- Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві
- Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту
- Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту
- Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту
- Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності
- Тема 8. Документація внутрішнього аудитора

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві					
Тема1. Господарський контроль в ринковій економіці України	14	2	2	-	10
Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю	14	2	2	-	10
Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві	16	4	2	-	10
Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту	16	4	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	60	12	8	-	40
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю					
Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту	16	4	2	-	10
Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту	14	2	2	-	10
Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності	14	3	1	-	10
Тема 8. Документація внутрішнього аудитора	16	4	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	60	13	7	-	40
Усього годин	120	25	15	-	80

4. Теми семінарських /практичних/ лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві		
1	Семінар – дискусія Господарський контроль в Україні: етапи становлення та перспективи розвитку	2
2	Семінар запитань і відповідей Сутність і значення внутрішнього аудиту в становленні ефективної системи контролю на підприємстві	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань Варіанти створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві (з посиланням на практичний матеріал)	2

4	Семінар з виконанням практичних завдань Внутрішнє контрольне середовище, первинний облік і управлінська звітність як складові інформаційно – аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту	2
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю		
5	Семінар з виконанням практичних завдань Методика підготовки до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві	2
6	Семінар з виконанням практичних завдань Практичне використання процедур і методів перевірки внутрішніми аудиторами	2
7	Семінар з виконанням практичних завдань Методика внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства	1
8	Семінар запитань і відповідей Практичний механізм узагальнення результатів внутрішнього аудиту	2
Всього		15

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд навчальної, наукової й періодичної літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір інформації щодо діяльності служб внутрішнього аудиту на промислових підприємствах Криворіжжя.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських (практичних) занять	Кількість годин самостійної роботи	Форми самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві			
Семінар – дискусія Господарський контроль в Україні: етапи становлення та перспективи розвитку	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: господарський контроль в системі управлінні підприємством; предмет, об'єкти господарського контролю; функції контролю, перспективи розвитку системи господарського контролю в Україні. Джерело: [1- 6]. [45-48]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Сутність і	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: внутрішній аудит в системі фінансового контролю; види внутрішнього аудиту; мета, завдання та функції	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант

значення внутрішнього аудиту в становленні ефективної системи контролю на підприємстві		внутрішнього аудиту; методологічні принципи внутрішнього аудиту; спільні і відмінні риси між внутрішнім і зовнішнім аудитом. Джерело: [1- 6]. [45-48]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	
Семінар з виконанням практичних завдань Варіанти створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві (з посиланням на практичний матеріал)	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: структура служби внутрішнього аудиту на підприємствах; права та обов'язки внутрішніх аудиторів; посадові інструкції внутрішніх аудиторів та механізм їх розробки; порядок взаємодії служби внутрішнього аудиту з іншими структурними підрозділами підприємства . Джерело: [1- 6]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом створення моделі служби внутрішнього аудиту на конкретному підприємстві.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних завдань Внутрішнє контрольне середовище, первинний облік і управлінська звітність як складові інформаційно – аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: первинний облік та його інформаційна база; внутрішнє контрольне середовище на підприємстві; управлінська звітність як об'єкт перевірки внутрішніми аудиторами; види додаткової інформації для здійснення ефективною перевірки діяльності підприємства. Джерело [1, 2, 6] . [48]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом здійснення фактичної перевірки бухгалтерської документації підприємства.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Разом змістовий модуль 1	40		
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю			
Семінар з виконанням практичних завдань Методика підготовки до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: структура загального плану та організаційно – методичні підходи до розробки програми внутрішнього аудиту; види ризиків внутрішнього аудиту; вибірка як складова програми внутрішнього аудиту. Джерело: [1, 2, 4, 5, 6]. [7-44]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання плану, програми внутрішнього аудиту фінансово – господарської діяльності	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань

Семінар з виконанням практичних завдань Практичне використання процедур і методів перевірки внутрішніми аудиторами	10	підприємства; розрахунку бюджету часу. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття процедури внутрішнього аудиту; класифікація методів внутрішнього аудиту; інвентаризація як методичний прийом внутрішнього аудиту активів і зобов'язань підприємства . Джерело: [1- 6].[48]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання інвентаризаційного опису (акту інвентаризації) активів підприємства.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних завдань Методика внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: внутрішня звітність сегментів як джерело інформації при проведенні виїзного аудиту; методика проведення виїзного аудиту. Джерело: [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання блок-схеми виїзного аудиту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар запитань і відповідей Практичний механізм узагальнення результатів внутрішнього аудиту	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: робочі документи внутрішнього аудитора: сутність і призначення; зміст і формати звітів внутрішніх аудиторів за результатами перевірки; дії внутрішніх аудиторів при виявленні суттєвих порушень і недоліків в діяльності підприємства; оцінка ефективності роботи внутрішніх аудиторів. Джерело: [1, 4, 5]. [45-48]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 2	40		
Разом	80		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності																					
	Загальні													Фахові								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	
	1.Знання теоретичних основ господарського контролю, а саме: сутності, завдань і функцій; основних принципів його побудови	+			+											+			+			

8. Уміння застосовувати суцільний і вибірковий метод перевірки первинної бухгалтерської документації, облікових реєстрів і форм звітності підприємства			+	+		+												+								+		
9. Уміння складати робочі документи внутрішнього аудитора за результатами перевірки фінансово – господарської діяльності підприємства			+	+														+		+							+	
10. Уміння складати звітність внутрішніх аудиторів			+																								+	
11. Уміння організувати власну професійну діяльність у службі внутрішнього аудиту																												+
12. Уміння використовувати методи аналізу для оцінки результатів діяльності підприємства			+																									+
13. Уміння опрацювати результати перевірки за допомогою сучасних комп’ютерних програм																												
14. Уміння формулювати пропозиції з ліквідації виявлених порушень та підвищення ефективності діяльності підприємства			+																									

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку: протягом семестру 100 балів.

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	2	2			6
Тема 2	2	2	2			6
Тема 3	2	2	2	15		21
Тема 4	2	3	2		10	17
Разом змістовий модуль 1	8	9	8	15	10	50
Змістовий модуль 2						
Тема 5	2	2	2			6
Тема 6	2	2	2	15		21
Тема 7	2	2	2			6
Тема 8	2	3	2		10	17
Разом змістовий модуль 2	8	9	8	15	10	50
Разом	16	18	16	30	20	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих протягом семестру та за результатами складання змістових

модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [від 16.07.1999 р. № 996-XIV] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/>
3. Про основні засади здійснення фінансового контролю в Україні: Закон України [від 16.10.2012р. № 5463-17] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua>>
4. Дерев'яно С.І., Кузик Н.П., Олійник С.О., Ганяйло О.М. Аудит: [навч. посіб.] / [С.І. Дерев'яно, Н.П. Кузик, С.О. Олійник та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 380 с.
5. Живко З.Б. Контрольно – ревізійна діяльність: [навч. посіб.] / З. Б. Живко, І. О. Ревак, М. О. Живко. - К. : Алерта, 2012. – 495 с.
6. Немченко, В. В. Практичний курс внутрішнього аудиту: підручник для ВНЗ / В.В. Немченко, В.П. Хомутенко, А.В. Хомутенко ; за ред. В.В. Немченко; Одеська національна академія харчових технологій; Одеський державний економічний університет. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 239 с.

Допоміжна

7. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України [від 30.11.1999 р. № 291] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України [від 29.12.2000р. № 356] [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
9. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України [від 30.09.2003р. №561 зі змінами та доповненнями] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
10. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України [від 10.01.2007р. №2] [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій [Текст]: [затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
12. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [Текст]: [затверджений постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148]. - [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02. 2013 р. № 73]. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. №92]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999р. №242]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. № 237]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001р. № 559] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000р. №181]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Текст]: [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». [Текст]: [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р.]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. № 353]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001р. №205]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999р. №163]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.07.1999 р. № 176]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив зміни цін та інфляції» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2002р. № 147]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [Текст]: [затверджено наказом

- Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303]. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001р. №344]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. №601]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та діяльність, що припиняється» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. №617]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005р. №790]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006р. №415]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007р. № 779]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2008р. № 1090]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від

- 30.12.2008р. № 1577]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
42. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України [від 22.11.2004 р. № 732] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
43. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Постанова Правління НБУ [від 12.11.2003р. №492] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
44. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ [від 21.01.2004 р. № 22 зі змінами та доповненнями] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>

Інформаційні ресурси

45. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua> – Назва з екрана.
46. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.
47. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>. – Назва з екрана.
48. Всеукраїнський науковий журнал «Фінансовий контроль» [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: [http:// dficontrol@ukr.net](http://dficontrol@ukr.net).

1. Опис дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, години	23
Практичні/семінарські, годин	17
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	2
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета - формування системи знань з теоретичних питань внутрішнього аудиту і його методології, практичних навичок здійснення перевірок внутрішніми аудиторами фінансово – господарської діяльності підприємств, організацій. установ.

Завдання; ознайомлення з теоретичними основами внутрішнього аудиту; дослідження порядку створення на підприємствах служби внутрішнього аудиту; ознайомлення з інформаційно аналітичним забезпеченням внутрішнього аудиту; дослідження методики підготовки до проведення внутрішнього аудиту; ознайомлення з процедурами і прийомами перевірки, які використовують внутрішні аудитори; дослідження методики внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства; ознайомлення з робочими і узагальнюючими документами внутрішній аудиторів за результатами перевірки діяльності підприємства.

Предмет: діяльність внутрішніх аудиторів у процесі організації і здійснення аудиту, а також застосування аудиторських процедур у ході перевірки фінансової та управлінської інформації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Господарський контроль в ринковій економіці України

Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю

Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві

Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту

Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту

Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту

Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності

Тема 8. Документація внутрішнього аудитора

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві					
Тема 1. Господарський контроль в ринковій економіці України	14	2	2	-	10
Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю	14	2	2	-	10
Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві	16	4	2	-	10
Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту	16	4	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	60	12	8	-	40
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю					
Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту	16	4	2	-	10
Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту	15	2	3	-	10
Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності	15	3	2	-	10
Тема 8. Документація внутрішнього аудитора	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	60	11	9	-	40
Усього годин	120	23	17	-	80

4. Теми семінарських /практичних/ лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві		
1	Семінар – дискусія Господарський контроль в Україні: етапи становлення та перспективи розвитку	2
2	Семінар запитань і відповідей Сутність і значення внутрішнього аудиту в становленні ефективної системи контролю на підприємстві	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань Варіанти створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві	2

	(з посиланням на практичний матеріал)	
4	Семінар з виконанням практичних завдань Внутрішнє контрольне середовище, первинний облік і управлінська звітність як складові інформаційно – аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту	2
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю		
5	Семінар з виконанням практичних завдань Методика підготовки до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві	2
6	Семінар з виконанням практичних завдань Практичне використання процедур і методів перевірки внутрішніми аудиторами	3
7	Семінар з виконанням практичних завдань Методика внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства	2
8	Семінар запитань і відповідей Практичний механізм узагальнення результатів внутрішнього аудиту	2
Всього		17

5. Індивідуальні завдання

5. Огляд навчальної, наукової й періодичної літератури.
6. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
7. Добір інформації щодо діяльності служб внутрішнього аудиту на промислових підприємствах Криворіжжя.
8. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських (практичних) занять	Кількість годин самостійної роботи	Форми самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві			
Семінар – дискусія Господарський контроль в Україні: етапи становлення та перспективи розвитку	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: господарський контроль в системі управлінні підприємством; предмет, об'єкти господарського контролю; функції контролю, перспективи розвитку системи господарського контролю в Україні. Джерело: [1,3,5,6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: внутрішній аудит в системі фінансового контролю; види внутрішнього	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування,

Сутність і значення внутрішнього аудиту в становленні ефективної системи контролю на підприємстві		аудиту; мета, завдання та функції внутрішнього аудиту; методологічні принципи внутрішнього аудиту; спільні і відмінні риси між внутрішнім і зовнішнім аудитом. Джерело: [1, 2, 3, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	понятійний диктант
Семінар з виконанням практичних завдань Варіанти створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві (з посиланням на практичний матеріал)	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: структура служби внутрішнього аудиту на підприємствах; права та обов'язки внутрішніх аудиторів; посадові інструкції внутрішніх аудиторів та механізм їх розробки; порядок взаємодії служби внутрішнього аудиту з іншими структурними підрозділами підприємства . Джерело: [1, 3, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом створення моделі служби внутрішнього аудиту на конкретному підприємстві.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних завдань Внутрішнє контрольне середовище, первинний облік і управлінська звітність як складові інформаційно – аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: первинний облік та його інформаційна база; внутрішнє контрольне середовище на підприємстві; управлінська звітність як об'єкт перевірки внутрішніми аудиторами; види додаткової інформації для здійснення ефективною перевірки діяльності підприємства. Джерело [1, 2, 6] . [48]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом здійснення фактичної перевірки бухгалтерської документації підприємства.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Разом змістовий модуль 1	40		
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю			
Семінар з виконанням практичних завдань . Методика підготовки до проведення внутрішнього аудиту на	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: структура загального плану та організаційно – методичні підходи до розробки програми внутрішнього аудиту; види ризиків внутрішнього аудиту; вибірка як складова програми внутрішнього аудиту. Джерело:: [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань

підприємстві		плану, програми внутрішнього аудиту фінансово – господарської діяльності підприємства; розрахунку бюджету часу.	
Семінар з виконанням практичних завдань Практичне використання процедур і методів перевірки внутрішніми аудиторами	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття процедури внутрішнього аудиту; класифікація методів внутрішнього аудиту; інвентаризація як методичний прийом внутрішнього аудиту активів і зобов'язань підприємства. Джерело: [1, 2, 4, 5, 6].[48] 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання інвентаризаційного опису (акту інвентаризації) активів підприємства.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних завдань Методика внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: внутрішня звітність сегментів як джерело інформації при проведенні виїзного аудиту; методика проведення виїзного аудиту. Джерело: [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання блок-схеми виїзного аудиту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар запитань і відповідей Практичний механізм узагальнення результатів внутрішнього аудиту	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: робочі документи внутрішнього аудитора: сутність і призначення; зміст і формати звітів внутрішніх аудиторів за результатами перевірки; дії внутрішніх аудиторів при виявленні суттєвих порушень і недоліків в діяльності підприємства; оцінка ефективності роботи внутрішніх аудиторів. Джерело: [1, 4, 5]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 2	40		
Разом	80		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності																					
	Загальні													Фахові								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	
1. Знання теоретичних основ господарського контролю, а саме: сутності, завдань і функцій; основних принципів його побудови		+													+							+
2. Знання законодавчо – нормативних документів, які регламентують порядок організації та проведення контролю (державного, аудиторського)		+		+																		+
3. Знання методологічних принципів внутрішнього аудиту		+														+						+
4. Знання основних положень Міжнародних професійних стандартів і Кодексу етики внутрішніх аудиторів		+		+												+						+
5. Розуміння порядку формування в організаційній структурі підприємства – служби внутрішнього аудиту				+		+									+							

6. Розуміння методів проведення організації внутрішнього аудиту (фактичний контроль, документальний контроль, аналітичні тести, сканування, експертна оцінка, суцільна перевірка, вибіркова перевірка тощо	+																					+
7. Уміння організувати і провести інвентаризацію активів і зобов'язань підприємства; здійснити обмір виконаних робіт; огляд, спостереження; контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво	+	+																				+
8. Уміння застосовувати і вибіркового методу первинної бухгалтерської документації, облікових регістрів і форм звітності підприємства	+	+																				+
9. Уміння складати робочі документи внутрішнього аудитора за результатами перевірки фінансово – господарської діяльності підприємства	+																					+
10. Уміння складати звітність внутрішніх аудиторів	+																					+

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	2	2			6
Тема 2	2	2	2			6
Тема 3	2	2	2	15		21
Тема 4	2	3	2		10	17
Разом змістовий модуль 1	8	9	8	15	10	50
Змістовий модуль 2						
Тема 5	2	2	2			6
Тема 6	2	2	2			6
Тема 7	2	2	2	15		21
Тема 8	2	3	2		10	17
Разом змістовий модуль 2	8	9	8	15	10	50
Разом	16	18	16	30	20	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих протягом семестру та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [від 16.07.1999 р. № 996-XIV] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/>
3. Про основні засади здійснення фінансового контролю в Україні: Закон України [від 16.10.2012р. № 5463-17] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua>>
4. Дерев'янка С.І., Кузик Н.П., Олійник С.О., Ганяйло О.М. Аудит: [навч. посіб.] / [С.І. Дерев'янка, Н.П. Кузик, С.О. Олійник та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 380 с.
5. Живко З.Б. Контрольно – ревізійна діяльність: [навч. посіб.] / З. Б. Живко, І. О. Ревак, М. О. Живко. - К. : Алерта, 2012. – 495 с.
6. Немченко, В. В. Практичний курс внутрішнього аудиту: підручник для ВНЗ / В.В. Немченко, В.П. Хомутенко, А.В. Хомутенко; за ред. В.В. Немченко; Одеська національна академія харчових технологій; Одеський державний економічний університет. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 239 с.

Допоміжна

7. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України [від 30.11.1999 р. № 291] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України [від 29.12.2000р. № 356] [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
9. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України [від 30.09.2003р. №561 зі змінами та доповненнями] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>

10. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України [від 10.01.2007р. №2] [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій [Текст]: [затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
12. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [Текст]: [затверджений постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148]. - [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02. 2013 р. № 73]. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. №92]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999р.№242]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. № 237]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001р. № 559] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000р. №181]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>

22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Текст]: [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». [Текст]: [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р.]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. № 353]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001р. №205]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999р. №163]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.07.1999 р. № 176]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив зміни цін та інфляції» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2002р. № 147]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303]. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001р. №344]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від

- 28.10.2003р. №601]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та діяльність, що припиняється» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. №617]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005р. №790]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006р. №415]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007р. № 779]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2008р. № 1090]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2008р. № 1577]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
42. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України [від 22.11.2004 р. № 732] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
43. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Постанова Правління НБУ [від 12.11.2003р. №492] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
44. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ [від 21.01.2004 р. № 22 зі змінами та

доповненнями] [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
<<http://rada.gov.ua>>

Інформаційні ресурси

45. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua> – Назва з екрана.
46. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://me.kmi.gov.ua>. – Назва з екрана.
47. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>. – Назва з екрана.
48. Всеукраїнський науковий журнал «Фінансовий контроль» [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: [http:// dficontrol@ukr.net](http://dficontrol@ukr.net).

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

1. Опис дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, години	8
Практичні/семінарські, годин	6
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	136
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета - формування системи знань з теоретичних питань внутрішнього аудиту і його методології, практичних навичок здійснення перевірок внутрішніми аудиторами фінансово – господарської діяльності підприємств, організацій, установ.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами внутрішнього аудиту; дослідження порядку створення на підприємствах служби внутрішнього аудиту; ознайомлення з інформаційно аналітичним забезпеченням внутрішнього аудиту; дослідження методики підготовки до проведення внутрішнього аудиту; ознайомлення з процедурами і прийомами перевірки, які використовують внутрішні аудитори; дослідження методики внутрішнього аудиту сегментів діяльності підприємства; ознайомлення з робочими і узагальнюючими документами внутрішній аудиторів за результатами перевірки діяльності підприємства.

Предмет: діяльність внутрішніх аудиторів у процесі організації і здійснення аудиту, а також застосування аудиторських процедур у ході перевірки фінансової та управлінської інформації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

- Тема 1. Господарський контроль в ринковій економіці України
- Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю
- Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві
- Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту
- Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту
- Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту
- Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності
- Тема 8. Документація внутрішнього аудитора

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві					
Тема1. Господарський контроль в ринковій економіці України	16,5	1	0,5	-	15
Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю	16,5	1	0,5	-	15
Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві	16,5	1	0,5	-	15
Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту	16,5	1	0,5	-	15
Разом за змістовим модулем 1	66	4	2	-	60
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю					
Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту	20	1	1	-	18
Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту	20	1	1	-	18
Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності	22	1	1	-	20
Тема 8. Документація внутрішнього аудитора	22	1	1	-	20
Разом за змістовим модулем 2	84	4	4	-	76
Усього годин	150	8	6	-	136

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві		
1	Семінар запитань і відповідей Сутність і значення внутрішнього аудиту в становленні ефективної системи контролю на підприємстві	2
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю		
2	Семінар з виконанням практичних задач Методика підготовки до проведення внутрішнього аудиту на підприємстві	2
3	Семінар з виконанням практичних задач	2

	Практичне використання процедур і методів перевірки внутрішніми аудиторами	
Всього		6

5. Індивідуальні завдання

1. Розв'язати індивідуальне завдання, запропоноване у темі 1 «Господарський контроль в ринковій економіці України», темі 2 «Внутрішній аудит як форма господарського контролю» у третьому розділі методичних рекомендацій для вивчення дисципліни «Внутрішній аудит».

2. Розв'язати індивідуальне завдання, запропоноване у темі 6 «Процедури і методи внутрішнього аудиту», темі 8 «Документація внутрішнього аудитора» у третьому розділі методичних рекомендацій для вивчення дисципліни «Внутрішній аудит».

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Форми самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві	60	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: господарський контроль в системі управлінні підприємством; предмет, об'єкти господарського контролю; функції контролю, перспективи розвитку системи господарського контролю в Україні; внутрішній аудит в системі фінансового контролю; види внутрішнього аудиту; мета, завдання та функції внутрішнього аудиту; методологічні принципи внутрішнього аудиту; спільні і відмінні риси між внутрішнім і зовнішнім аудитом; структура служби внутрішнього аудиту на підприємствах; права та обов'язки внутрішніх аудиторів; посадові інструкції внутрішніх аудиторів та механізм їх розробки; порядок взаємодії служби внутрішнього аудиту з іншими структурними підрозділами підприємства; первинний облік та його інформаційна база; внутрішнє контрольне середовище на підприємстві; управлінська звітність як об'єкт	Тестування, виконання індивідуального завдання

		перевірки внутрішніми аудиторами; види додаткової інформації для здійснення ефективної перевірки діяльності підприємства. Джерело: [1,3,5,6]. [48]. 2. Самотестування. 3. Підготовка індивідуального завдання.	
Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю	76	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: структура загального плану та організаційно – методичні підходи до розробки програми внутрішнього аудиту; види ризиків внутрішнього аудиту; вибірка як складова програми внутрішнього аудиту; поняття процедури внутрішнього аудиту; класифікація методів внутрішнього аудиту; інвентаризація як методичний прийом внутрішнього аудиту активів і зобов'язань підприємства; внутрішня звітність сегментів як джерело інформації при проведенні виїзного аудиту; методика проведення виїзного аудиту; робочі документи внутрішнього аудитора: їх сутність і призначення; зміст і формати звітів внутрішніх аудиторів за результатами перевірки; дії внутрішніх аудиторів при виявленні суттєвих порушень і недоліків в діяльності підприємства; оцінка ефективності роботи внутрішніх аудиторів. Джерело: [1, 2, 4, 5, 6]. [7 - 42]. [48]. 2. Самотестування. 3. Підготовка індивідуального завдання.	Тестування, виконання індивідуального завдання
Разом	136		

7. Результати навчання

1	Знання теоретичних основ господарського контролю, а саме: сутності, завдань і функцій; основних принципів його побудови
2	Знання законодавчо – нормативних документів, які регламентують порядок організації та проведення контролю (державного, аудиторського)
3	Знання методологічних принципів внутрішнього аудиту
4	Знання основних положень Міжнародних професійних стандартів і Кодексу етики внутрішніх аудиторів
5	Розуміння порядку формування в організаційній структурі підприємства – служби внутрішнього аудиту

6	Розуміння методів проведення і організації внутрішнього аудиту (фактичний контроль, документальний контроль, аналітичні тести, обстеження, суцільна та вибіркова перевірка тощо)
7	Уміння організувати і провести інвентаризацію активів і зобов'язань підприємства; здійснити обмір виконаних робіт; огляд, спостереження; контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво
8	Уміння застосовувати суцільний і вибірковий метод перевірки первинної бухгалтерської документації, облікових реєстрів і форм звітності підприємства
9	Уміння складати робочі документи внутрішнього аудитора за результатами перевірки фінансово – господарської діяльності підприємства
10	Уміння складати звітність внутрішніх аудиторів
11	Уміння організувати власну професійну діяльність у службі внутрішнього аудиту
12	Уміння використовувати методи аналізу для оцінки результатів діяльності підприємства
13	Уміння опрацювати результати перевірки за допомогою сучасних комп'ютерних програм
14	Уміння формулювати пропозиції з ліквідації виявлених порушень та підвищення ефективності діяльності підприємства

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни.

3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [від 16.07.1999 р. № 996-XIV] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/>
3. Про основні засади здійснення фінансового контролю в Україні: Закон України [від 16.10.2012р. № 5463-17] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua>
4. Живко З.Б. Контрольно – ревізійна діяльність: [навч. посіб.] / З. Б. Живко, І. О. Ревак, М. О. Живко. - К. : Алерта, 2012. – 495с.
5. Немченко В.В. Практичний курс внутрішнього аудиту: підручник / В.В. Немченко, В.П. Хомутенко – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
6. Сухарева Л. Внутренний финансовый контроль: история исследования, состояние и перспективы / Л. Сухарева, И.Н. Дмитренко, М.В. Борисенко // Вісник Львівської комерційної академії. Львів: Львівська комерційна академія, 2014. – № 16. – 536 с. - С. 84-91.

Допоміжна

7. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України [від 30.11.1999 р. № 291] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України [від 29.12.2000р. № 356] [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
9. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України [від 30.09.2003р. №561 зі змінами та доповненнями] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
10. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України [від 10.01.2007р. №2] [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій [Текст]: [затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>

12. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [Текст]: [затверджений постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148]. - [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02. 2013 р. № 73]. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. №92]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999р.№242]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. № 237]. [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001р. № 559] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000р. №181]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Текст]: [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». [Текст]: [затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р.]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від

- 28.12.2000р. № 353]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001р. №205]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999р. №163]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.07.1999 р. № 176]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив зміни цін та інфляції» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2002р. № 147]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303]. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001р. №344]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. №601]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та діяльність, що припиняється» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. №617]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
 35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від

- 24.12.2004 р. № 817]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005р. №790]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006р. №415]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007р. № 779]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2008р. № 1090]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2008р. № 1577]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
42. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України [від 22.11.2004 р. № 732] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
43. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Постанова Правління НБУ [від 12.11.2003р. №492] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>
44. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ [від 21.01.2004 р. № 22 зі змінами та доповненнями] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>

Інформаційні ресурси

45. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua> – Назва з екрана.
46. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.

47. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>. – Назва з екрана.
48. Всеукраїнський науковий журнал «Фінансовий контроль» [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: [http:// dficontrol@ukr.net](http://dficontrol@ukr.net).

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри

_____ Т.В. Кожухова

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Сутність та організація внутрішнього аудиту на підприємстві	4	Жовтень 2018 року	2	Жовтень 2018 року	60	Листопад 2018 року	03.12.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Порядок проведення внутрішнього аудиту на підприємстві та узагальнення результатів контролю	4		4		76	Грудень 2018 року	24.12.2018 р.
3	Індивідуальне завдання							26.12.2018 р.

ЧАСТИНА 2

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ДЕННА ТА ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА
ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Господарський контроль в ринковій економіці України
Семінар – дискусія

План заняття:

1. Контроль в системі управлінні підприємством.
2. Предмет, об'єкти господарського контролю.
3. Функції контролю, перспективи розвитку системи господарського контролю в Україні.

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

2. Індивідуальне тестування.

3. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (студенти обирають одну тему і готують міні – доповідь (2- 3 сторінки) та презентацію до неї):

1. Вплив Акту Сарбейнса - Окслі на розвиток внутрішнього аудиту.
2. Особливості розвитку внутрішнього аудиту в Україні (в певній країні).
2. Застосування внутрішнього аудиту в окремих галузях національної економіки.
3. Генезис внутрішнього аудиту (в світі, в певній країні).
4. Оцінка системи внутрішнього контролю та внутрішній аудит.
5. Оцінка внутрішнього та зовнішній аудит.
6. Вплив внутрішнього аудиту та ефективність діяльності підприємства.
7. Проблеми становлення внутрішнього аудиту.
8. Роль внутрішнього аудиту в забезпеченні фінансової стабільності підприємства.
9. Стан внутрішнього контролю діяльності суб'єктів господарювання : проблемні аспекти та напрямки їх вирішення.
10. Контроль в системі управління підприємством: сьогодення і перспективи.

Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю
Семінар – запитань і відповідей

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Внутрішній аудит та історичний аспект його розвитку.
2. Огляд теорій внутрішнього аудиту.
3. Мета внутрішнього аудиту та погляд науковців щодо її визначення.
4. Які завдання повинен вирішувати внутрішній аудит?
5. Яким принципам повинен відповідати внутрішній аудит?
6. Який взаємозв'язок між поняттями «внутрішній аудит» та «внутрішній контроль»?
7. Який взаємозв'язок між поняттями «внутрішній аудит» та «зовнішній аудит»?
8. Які науковці досліджують проблеми внутрішнього аудиту та в яких виданнях (короткий опис)?
9. Що є об'єктом внутрішнього аудиту?

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Понятійний диктант.*

4. *Завдання:*

Побудуйте таблицю «Об'єкти внутрішнього аудиту».

№ з/п	Об'єкт внутрішнього аудиту	Методи проведення	Методи організації	Нотатки
1 І т.д.				

Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві **Семінар з виконанням практичних задач**

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Структура служби внутрішнього аудиту на підприємствах.
2. Права та обов'язки внутрішніх аудиторів.
3. Посадові інструкції внутрішніх аудиторів та механізм їх розробки.
4. Порядок взаємодії служби внутрішнього аудиту з іншими структурними підрозділами підприємства.

2. Практичні завдання.

Завдання 1.

Складіть організаційні робочі документи з внутрішнього аудиту на рік для таких підприємств (організаційна структура обирається самостійно):

№ завдання	Вид підприємства	Вид бізнесу	Кількість років на ринку	Кількість працівників	Кількість внутрішніх аудиторів	Підприємство отримало за звітний період
1	ПАТ	виробництво	5	150	5	прибуток
2	ПАТ	торгівля	10	115	5	прибуток
3	ТОВ	торгівля	2	32	1	прибуток
4	ТОВ	транспортні послуги	5	18	1	прибуток
5	ПП	пасажирські перевезення	3	35	2	збиток
6	ТОВ	виробництво	7	78	1	прибуток
7	КБ	банківські послуги	12	1300	6	прибуток

Завдання 2.

Визначте, яким чином будуть відрізнятися документи внутрішнього аудитора при різних формах організації структури внутрішнього аудиту. Отримані результати необхідно занести у таблицю:

Вид організації Структури внутрішнього аудиту	Назва робочого документу	Короткий зміст документу
Створення власної служби		
Аутсорсинг (обґрунтувати зміст даного явища в діяльності підприємства).		
Косорсинг (обґрунтувати зміст даного явища в діяльності підприємства).		

Завдання 3.

Охарактеризувати місце внутрішнього аудиту у функціональній структурі підприємства (таблиця 2.1), визначити форми його взаємозв'язку з іншими підрозділами та службами.

Таблиця 2.1. - Взаємозв'язок служби внутрішнього аудиту з іншими службами та підрозділами підприємства

Підрозділ підприємства	Форма взаємозв'язку
Дирекція	
Відділ постачання та збуту	
Матеріальний склад	
Виробничі цехи	
Планово-економічний відділ	
Бухгалтерія	

Завдання 4.

Визначити зміст контрольних функцій фахівців підрозділу внутрішнього аудиту. Пояснити зміст і призначення розпорядчих документів, якими вони регламентуються. Скласти посадову інструкцію внутрішнього аудитора.

**Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту
Семінар з виконанням практичних задач**

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Первинний облік та його інформаційна база.
2. Характеристика внутрішнього контрольного середовища.
3. Управлінська звітність і її роль в управлінні підприємством (організацією).
4. Види додаткової інформації.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

За наведеною організаційною моделлю внутрішнього аудиту (таблиця 2.2) проаналізувати об'єкти, інформаційне забезпечення аудиторської перевірки. Охарактеризувати можливі помилки та порушення у ході аудиту зазначених об'єктів.

Таблиця 2.2 - Організаційна модель внутрішнього аудиту

Об'єкти внутрішнього аудиту	Джерела інформації (конкретизувати)
Майнові ресурси (основні засоби, МШП, сировина, матеріали, товари тощо)	Законодавчі акти
Касові, банківські операції (звіти касира, виписки банку)	Нормативні документи з обліку і аудиту
Праця і заробітна плата	Первинні й зведені документи
Розрахунки з постачальниками, покупцями та іншими дебіторами, кредиторами	Регістри бухгалтерського обліку
Власний капітал підприємства	Баланси і фінансові звіти
Витрати	Засновницькі документи (статут, протоколи зборів засновників, свідоцтво, ліцензія)
Фінансові результати	Акти перевірок (довідки, висновки) органу фіскальної служби, банку, державних фондів тощо

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА
ПІДПРИЄМСТВІ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ

Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту
Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Загальний план та організаційно - методичні підходи до розробки програми внутрішнього аудиту.
2. Аудиторська вибірка як складова програми внутрішнього аудиту.
3. Робочі документи внутрішнього аудитора.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Під час ознайомлення з актом перевірки ПАТ «Промінь» з боку органу ДФС внутрішній аудитор Яременко А.В. занотував, що було зафіксовано невчасне списання простроченої кредиторської заборгованості, що, в свою

чергу, призвело до невчасного нарахування та сплати податку на прибуток за попередній рік. За наслідками перевірки було застосовано фінансові санкції на загальну суму 13520 грн.

Необхідно:

Виявити відповідальну посадову особу за порушення, виявлені у ПАТ «Промінь» з боку органу ДФС.

Визначити подальші дії внутрішнього аудитора, що допоможуть в майбутньому уникнути аналогічних ситуацій.

Встановити, які коригування повинен здійснити аудитор в Плані аудиту на наступний період.

Завдання 2.

Складіть порівняльну таблицю для порівняння розрахунку рівня суттєвості в процесі планування внутрішнього та зовнішнього аудиту (кількома способами).

Завдання 3.

Необхідно:

1.Скласти Загальний план аудиту ПАТ «Вікторія» (основна діяльність - переробка сільськогосподарської сировини на давальницьких умовах).

2.Вказати, які питання надають можливість розкрити зміст таких розділів Загального плану аудиту:

- розуміння бізнесу підприємства - клієнта;
- система обліку та внутрішнього контролю;
- визначення ризику та суттєвості;
- час і повнота процедур за окремими об'єктами;
- координація, керівництво, нагляд і перевірка;
- інші аспекти (дослідження безперервності діяльності підприємства; характер і час надання висновку; інші форми інформування суб'єкта господарювання, передбачені завданням аудиту).

Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Класифікація методів внутрішнього аудиту
2. Інвентаризація як методичний прийом внутрішнього аудиту активів і зобов'язань.

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Практичні завдання.*

Завдання 1.

В результаті проведення обов'язкового комплексного аудиту ПАТ «ТопВінд» аудиторською фірмою «Аудит – Юкрейн» було складено негативний висновок. Із зазначеними результатами незгодний замовник – керівництво ПАТ.

Керівництво ПАТ «ТопВінд» ще на стадії безпосереднього проведення аудиту сперечалось з незалежними аудиторами за кількома суттєвими відхиленням у фінансово – господарській діяльності підприємства, але незалежні аудитори під натиском керівництва клієнта нічого не змінили – лише було висловлено думку в аудиторському висновку.

В подальшому, керівництво ПАТ «ТопВінд» склало 3 претензійних листа. Перше – до керівництва АФ «Аудит – Юкрейн», в якому було зазначено, що результати аудиту вплинуть на майбутню вартість акцій, а також зазначалось, що таких аудиторів необхідно позбавити кваліфікаційних сертифікатів. Другий та третій листи було відправлено до Аудиторської палати України та Міністерства юстиції України.

В подальшому керівництво ПАТ «ТопВінд» почало службове розслідування з приводу того, чому при постійно функціонуючій службі внутрішнього аудиту (яка не виявила жодних проблем у фінансово – господарській діяльності підприємства) незалежний аудит вказав зовсім на протилежні - негативні результати.

Необхідно:

1. Визначити та обґрунтувати, які методичні прийоми мала здійснювати служба внутрішнього аудиту ПАТ «ТопВінд» до моменту проведення незалежного аудиту.

2. Визначити та обґрунтувати, які методичні прийоми необхідно здійснити службі внутрішнього аудиту ПАТ «ТопВінд» по завершенню незалежного аудиту діяльності підприємства.

3. Дати власну обґрунтовану оцінку діяльності службі внутрішнього аудиту з приводу зазначеної ситуації.

Завдання 2.

Необхідно:

1. Оформити робочий документ про спостереження за проведенням інвентаризації на підприємстві та вибірковою перевіркою її результатів.

2. Скласти лист внутрішнього аудитора до керівництва підприємства, в якому дати загальну оцінку проведеної інвентаризації, рекомендації та внести корективи.

Вихідні дані:

У ПАТ «Калина» в Наказі про облікову політику відповідальність за організацію інвентаризації активів і зобов'язань несе заступник головного бухгалтера, який повинен створити необхідні умови для її проведення у стислі строки, визначити об'єкти, кількість і строки проведення інвентаризації.

Обов'язкова інвентаризація проводиться лише перед складанням річної бухгалтерської звітності, крім майна, цінностей, що залучені на умовах оренди.

У товаристві є два склади по зберіганню сільськогосподарської продукції. МВО по обох складах – Петров О.П. Інвентаризація згаданих складів проводиться в один день, причому по складу 1 - в першій половині дня, а по складу № 2 - у другій половині дня.

Під час інвентаризації операції з оприбуткування і відпуску ТМЦ документуються у звичайному порядку.

Зразок 1

ПРОТОКОЛ

В ході спостереження виявлено, що у акті інвентаризації, яка була проведена на чолі з Комаровим А.С., зафіксовано наступні порушення:

1) відповідальність за організацію інвентаризації несе заступник головного бухгалтера, а не особисто головний бухгалтер і керівник підприємства. Це суперечить вимогам Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879.

Дописаги наступні порушення.

Голова комісії:

(посада)

_____ Комаров А.С.

(прізвище)

Зразок 2

Лист аудитора до керівництва ПАТ «Калина»

Керівнику ПАТ «Калина», Кушніренко В.М., подається інформація про результати інвентаризації, яка проводилася на підприємстві.

Порушення	Пропозиції
1. В Наказі про облікову політику відповідальність за організацію інвентаризації несе заступник головного бухгалтера, який повинен створити необхідні умови для її проведення у стислі строки, визначити об'єкти, кількість і строки проведення інвентаризації. 2. <u>Дописати порушення та пропозиції за умовою задачі.</u>	1. Треба в Наказі про облікову політику зазначити те, що відповідальність за організацію інвентаризації несе згідно чинних нормативних документів керівник підприємства та головний бухгалтер.

Отже, зазначаємо, що інвентаризація, яка була проведена на чолі з Комаровим А.С., виявила на підприємстві порушення, які були зафіксовані і викладені вище. Нами були надані пропозиції і рекомендації щодо ліквідації тих порушень, які були виявлені.

Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Характеристика видів сегментів діяльності.
2. Методика проведення внутрішнього аудиту ефективності системи внутрішнього контролю бізнес – планів.
3. Методика проведення внутрішнього аудиту окремих систем управління на підприємстві.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Підготувати письмово обгрунтовані відповіді на питання:

1. Яку інформацію може одержати внутрішній аудитор, аналізуючи облікову політику підприємства?
2. Яку інформацію може одержати аудитор, аналізуючи установчі документи підприємства?
3. За допомогою яких документів аудитор може визначити повноваження керівництва?
4. Охарактеризувати контрольні моменти аудиту активів (необоротні активи, виробничі запаси, грошові кошти, дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів).
5. Охарактеризувати контрольні моменти аудиту пасивів (власний капітал, зобов'язання, доходи майбутніх періодів).
6. Вказати послідовність дій внутрішнього аудитора під час перевірки ефективності кадрової політики на підприємстві.
7. Розробити заходи антикризової політики підприємства.

Тема 8. Документація внутрішнього аудитора

Семінар – запитань і відповідей

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Узагальнення роботи внутрішнього аудитора
2. Розроблення та реалізація системи заходів внутрішнього аудиту

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Завдання:*

Завдання 1.

За наведеною ситуацією скласти аудиторський звіт.

Вихідні дані.

Метою внутрішнього аудиту діяльності підприємства було визначити достовірність ведення обліку ТМЦ і основних засобів. Програма аудиту містить такі пункти:

- 1) перевірка обліку надходження та повноти оприбуткування ТМЦ та основних засобів;
- 2) перевірка обґрунтованості списання ТМЦ на витрати виробництва;
- 3) перевірка відображення в обліку ТМЦ та основних засобів;
- 4) перевірка відображення в обліку результатів ліквідації основних засобів;
- 5) перевірка строків та коефіцієнтів переоцінки основних засобів та ТМЦ;
- 6) перевірка розрахунку амортизаційних відрахувань основних засобів;
- 7) перевірка правильності обліку витрат на ремонт основних засобів.

За результатами аудиторських процедур складено звіт такого змісту:

1. Для обліку ТМЦ застосовується рахунок 20 «Виробничі запаси» з одним субрахунком 203 «Паливо».

2. Аналітичний облік МШП не ведеться. Строки корисного використання МШП не фіксуються.

3. Фінансовий результат від ліквідації основних засобів в обліку відображається записами:

Дебет Кредит

972 10

131 10

5. Матеріальні цінності, одержані від ліквідації, обліковуються лише за кількісними показниками.

6. Списання придбаних ТМЦ на витрати виробництва супроводжується записом:

Дебет Кредит

23 20

7. Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом, а їх ліквідаційна вартість дорівнює 0,00 грн.

8. Витрати на ремонт основних засобів у регістрах бухгалтерського обліку не відображаються.

ЧАСТИНА 3
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ДЕННА ТА ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА
ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Господарський контроль в ринковій економіці України

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Суть, завдання, функції економічного контролю в ринкових умовах
- 2) Зміст і види економічного контролю
- 3) Принципи економічного контролю
- 4) Внутрішній контроль як складова частина господарського контролю діяльності суб'єктів господарювання

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Контроль – це

- A. система конкретних дій за діяльністю підприємства, що здійснюється за дорученням вищестоящої організації чи органу управління, ревізійною службою
- B. систематичне спостереження й перевірка процесу функціонування відповідного об'єкту з метою встановлення його відхилень від заданих параметрів
- C. процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім або внутрішнім користувачам для прийняття рішення
- D. система спеціальних знань для дослідження зміни і розвитку економічних явищ і процесів у їх взаємозв'язку та взаємозумовленості з метою забезпечення цивільного управління ними

2. ... – це система конкретних заходів, спрямованих на раціональне господарювання підприємців із різними формами власності в умовах ринкових відносин

- A. господарський контроль
- B. ревізія

С. економічний контроль

Д. фінансовий контроль

3. Економічний контроль охоплює

А. матеріальне виробництво

В. невиробничу сферу

С. матеріальне виробництво і невиробничу сферу

Д. окремі стадії матеріального виробництва і невиробничої сфери

4. За періодичністю здійснення контроль поділяється на

А. попередній, поточний та оперативний

В. документальний і фактичний

С. попередній, оперативний та послідуєчий

Д. попередній, поточний і загальний

5. Основною метою контролю, як функції управління є

А. блокування відхилень діяльності суб'єкта управління від заданої соціальної програми

В. управління різними процесами суспільного життя

С. вивчення фактичного стану справ в різних сферах суспільного життя

Д. вивчення відхилень від нормативів, правил, планів з метою управління

6. Державний контроль здійснює

А. Рахункова Палата Верховної Ради України, Державна фіскальна служба України, Державна аудиторська служба України, НБУ та інші державні органи

В. ДФС, НБУ, Державна аудиторська служба України, аудиторські фірми, юридичні контори

С. Міністерства, Відомства, Державна фіскальна служба, НБУ

Д. ДФС, НБУ, самостійні аудитори

7. Об'єктом дослідження загальноекономічного контролю є

А. діяльність підприємств у сфері виробництва, обміну й споживання суспільно необхідного продукту

В. динаміка ціноутворення

С. використання ресурсів країни, та інші великомасштабні національні програми, котрі здійснюються на макрорівні

Д. вірна відповідь А і В

8. ... – це сукупність контрольних дій за діяльністю підвідомчих підприємств та організацій, що здійснюються за дорученням

керівництва вищого органу управління, при яких установлюється

законність, достовірність та економічна доцільність здійснених

господарських операцій, а також правильність дій посадових осіб, що брали участь в їх проведенні

А. перевірка

- В. ревізія
- С. економічний контроль
- Д. господарський контроль

9. Принципи економічного контролю поділяють на

- А. ринкові та неринкові
- В. основні і додаткові
- С. загальні та часткові
- Д. економічні й специфічні

10. До загальних принципів економічного контролю відносять принципи

- А. попередження порушень та доказ збитку
- В. всеосяжності і дієвості
- С. автономності і регулярності
- Д. обачності і періодичності

4. Виконати завдання.

Заповнити таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 - Порівняльна характеристика реалізації функції контролю в управлінні підприємством

Характеристика	Система внутрішнього контролю	Система внутрішнього аудиту	Зовнішній аудит
1. Мета	Отримання достатньої впевненості у досягненні мсти підприємством	Отримання впевненості в ефективності роботи усіх служб підприємства, і перш за все. бухгалтерії і служби внутрішнього контролю	Надання впевненості користувачам фінансової звітності
2. Суб'єкт	Спостережний орган (Рада директорів), виконавчі органи управління підприємством, співробітники апарату управління та на робочих місцях	?	?
3. В інтересах кого	В інтересах підприємства	?	?
4. Предмет інтересу	Уся поточна діяльність підприємства	?	?
5. Виконавець	Співробітник апарату	?	?

	управління		
6. Підпорядкованість	Пряма	?	?
7. Ступінь незалежності	Залежить від керівника, діє у рамках функціональних обов'язків	?	?

Література: [1,8,9,11.61].

Тема 2. Внутрішній аудит як форма господарського контролю

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Сутність і значення внутрішнього аудиту в управлінні підприємством.
- 2) Характеристика видів внутрішнього аудиту.
- 3) Головні функції внутрішнього аудиту та їх характеристика.
- 4) Відмінність внутрішнього аудиту від зовнішнього. Обґрунтування відповіді з посиланням на практичний матеріал.

3. Виконати завдання.

Завдання 1.

Перерахуйте спільні риси між внутрішнім аудитом та внутрішнім контролем. Обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання 2.

Проаналізуйте публікації науковців та занотуйте найбільш розповсюджені визначення поняття «внутрішній аудит» (у т.ч. в банківській та бюджетних сферах).

Завдання 3.

Перерахуйте спільні риси між внутрішнім аудитом та зовнішнім аудитом. Обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання 4.

Побудуйте таблицю «Відмінності між внутрішнім аудитом і зовнішнім аудитом» за такою формою:

№ з/п	Ознака	Аудит внутрішній	Аудит зовнішній	Нотатки
І т.д.				

Завдання 5.

Побудуйте схему види внутрішнього аудиту з наданням їх характеристики.

Завдання 6.

Підприємство «Альфа» функціонує на ринку робіт з будівництва непромислових об'єктів 10 років. Воно не підлягає обов'язковому проведенню аудиту. Ініціативний аудит підприємство жодного разу не замовляло. Періодично, під час планових перевірок Державна фіскальна служба виявляла порушення по сплаті податків у бюджет.

Необхідно визначити мету та завдання внутрішнього аудиту.

Завдання 7.

ПАТ «Омега» функціонує 8 років. Під час щорічного проведення аудиту суттєвих порушень виявлено не було. На підприємстві прийнято рішення про створення структури внутрішнього аудиту.

Необхідно визначити мету та завдання внутрішнього аудиту.

Література: [1,4,5,6,9,16,60,61].

Тема 3. Організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Етапи створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві.

2) Оптимальний склад служби внутрішнього аудиту на підприємстві,

що має філії.

3) Посадові інструкції внутрішніх аудиторів: порядок складання та зміст розділів.

4) Складові елементи посадової інструкції внутрішнього аудитора.

5) Обов'язки у внутрішнього аудитора згідно посадової інструкції.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. На кого покладається відповідальність за зміст наданого керівнику аудиторського звіту за результатами перевірки діяльності структурного підрозділу підприємства

A. внутрішнього аудитора

B. на головного бухгалтера

C. на директора

D. на бухгалтера матеріального відділку бухгалтерії

2. За неналежне виконання своїх зобов'язань внутрішній аудитор несе:

A. кримінальну відповідальність

B. адміністративну відповідальність

C. майнову відповідальність

D. вірні відповіді A і B

3. Що організовується керівництвом підприємства для здійснення упорядкованої та ефективної діяльності, дотримання обраної політики управління, забезпечення збереження майна, ведення якісного документування господарських операцій

A. система бухгалтерського обліку

B. система внутрішньогосподарського контролю

C. система прикладного засобу контролю

D. інвентаризація.

4. Хто має більший рівень незалежності: внутрішній та зовнішній аудитор

A. внутрішній аудитор

B. рівень незалежності однаковий

C. не можна встановити

D. зовнішній аудитор

5. Хто несе відповідальність за створення адекватних систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю на підприємстві

A. начальник відділу внутрішнього аудиту

B. управлінський персонал;

C. внутрішній аудитор

D. касир та кладівник

6. Перед ким несе відповідальність керівник служби внутрішнього аудиту

A. ні перед ким

- В. перед керівництвом підприємства
- С. перед власником (власниками)
- Д. перед незалежним аудитором

7. Як можна охарактеризувати взаємовідносини між внутрішнім зовнішнім аудитором

- А. внутрішній аудитор повинен вільно контактувати із зовнішнім аудитором
- В. внутрішній та зовнішній аудитор не повинні контактувати
- С. внутрішній аудитор повинен надавати всю інформацію, яку вимагає зовнішній аудитор
- Д. внутрішній аудитор повинен надавати всю інформацію, яку дозволяє повідомити керівництво підприємства

9. Що є завданням для незалежного аудитора

- А. опитування управлінського персоналу щодо ступеня їх довіри до внутрішнього аудитора
- В. визначити та знайти підтвердження тому, чи дотримується управлінський персонал рекомендацій внутрішнього аудиту
- С. оцінка ефективності діяльності відділу внутрішнього аудиту
- Д. розробка Положення про відділ внутрішнього аудиту

10. Яка організаційна структура служби внутрішнього аудиту вважається найкращою

- А. лінійна (працівники внутрішнього аудиту прямо підкоряються керівникові підприємства)
- В. штабна (служба внутрішнього аудиту розділяється на сектори, якими керують співробітники, що підкоряються керівникові внутрішнього аудиту)
- С. комбінована (можлива передача окремим службам управління частини прав і функціональних обов'язків внутрішніх аудиторів)
- Д. вірної відповіді немає

11. У Положенні з організації служби внутрішнього аудиту не міститься інформація про

- А. функції бухгалтерської служби організації
- В. структуру служби внутрішнього аудиту
- С. принципи роботи внутрішніх аудиторів
- Д. вірна відповідь А і В

12. Складання загального звіту про виконану за звітний період роботу служби внутрішнього аудиту покладено на

- А. керівника служби внутрішнього аудиту
- В. спеціаліста з камеральних і документальних перевірок звітності філій
- С. фахівця з правових питань
- Д. внутрішнього аудитора

13. В документальному оформленні аудиторських процедур беруть участь

- A. керівник служби, спеціаліст з камеральних і документальних перевірок звітності філій, спеціаліст з розрахунками філій з головною організацією
- B. керівник служби внутрішнього аудиту, спеціаліст з камеральних і документальних перевірок звітності філій, внутрішній аудитор
- C. керівник служби, спеціаліст з камеральних і документальних перевірок звітності філій, фахівець з правових питань
- D. спеціаліст з оподаткування, спеціаліст з камеральних і документальних перевірок звітності філій, спеціаліст з розрахунками філій з головною організацією

4. Виконати завдання:

Завдання 1.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Укр Лайт», функціонує на вітчизняному ринку товарного обігу 12 років. Підприємство виробляє широкий асортимент світлових виробів, обладнання тощо. Рік назад керівництво підприємства змогло зацікавити європейських інвесторів в співпраці - капітальних інвестиціях. В результаті був розроблений бізнес-план проекту, в якому окреме місце приділяється створенню структури внутрішнього аудиту. Кількість працюючих на підприємстві планується збільшити з 240 до 350 осіб.

Необхідно:

1. Обґрунтувати необхідну кількість працівників структури внутрішнього аудиту.
2. Визначити та сформулювати критерії відбору працівників до структури внутрішнього аудиту.
3. Сформулювати перелік питань, що необхідно задати під час співбесіди кандидату на посаду внутрішнього аудиту.

Завдання 2.

Самостійно скласти 10 тестових завдань за змістом теми 2.

Література: [7,9,11,12,13,16,60].

Тема 4. Інформаційно – аналітичне забезпечення внутрішнього аудиту

Форми контролю: усне опитування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 - 1) Характеристика інформаційної бази для внутрішнього аудиту діяльності підприємства.

2) Внутрішнє контрольне середовище: визначення та порядок організації на підприємстві.

3) Значення первинної бухгалтерської документації для внутрішнього аудитора.

4) Управлінська звітність та її значення для внутрішнього аудитора в період перевірки діяльності підприємства.

5) Види додаткової інформації, яку використовує внутрішній аудитор.

3. Виконати завдання.

Завдання 1.

Визначити об'єкти внутрішнього аудиту, джерела інформації та методичні прийоми їх дослідження (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 - Аналіз об'єктів внутрішнього аудиту

№	Розділ аудиту	Об'єкти аудиту	Джерела інформації	Методичні прийоми і способи аудиту	Можливі помилки і порушення
1.	Аудит грошових коштів				
2.	Аудит розрахунків з підзвітними особами				
3.	Аудит розрахунків з оплати праці				
4.	Аудит розрахунків з бюджетом				
5.	Аудит товарно-матеріальних цінностей				
6.	Аудит основних засобів				
7.	Аудит власного капіталу				

Література: [4,9,11,15,16 [17-55].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ

Тема 5. Підготовка до проведення внутрішнього аудиту

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Порядок складання програми внутрішнього аудиту
- 2) Послідовність планування внутрішнього аудиту діяльності підприємства
- 3) Робочі документи аудитора та порядок їх складання
- 4) Порядок формування архіву робочої документації внутрішнього аудитора

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Аудиторська програма визначає

- A. обсяг аудиторських процедур
- B. види і послідовність аудиторських процедур
- C. мету аудиторських процедур
- D. відповіді A і B

2. Внутрішні перевірки у структурних підрозділах треба проводити частіше у випадку

- A. дотримання обсягу встановленого виробничого бюджету
- B. коли робота підрозділу прибуткова
- C. коли мають місце нестачі та розкрадання
- D. недоліки в господарській діяльності, зазвичай, швидко ліквідуються

3. Загальний план аудиторських перевірок складається працівниками відділу внутрішнього аудиту

- A. щомісячно
- B. щорічно
- C. щоквартально
- D. у разі потреби

4. За обсягом дослідження документів розрізняють перевірки

- A. суцільні і вибіркові

- В. планові та фактичні
- С. повні та часткові
- Д. загальна та за структурними підрозділами

5. Програма внутрішнього аудиту - це

- А. основний документ, який засвідчує факт досягнення домовленості між замовником та виконавцем про проведення аудиторської перевірки, він документально стверджує, що сторони дійшли згоди з усіх моментів, обумовлених у договорі
- В. це документ, що складається відповідно до стандартів аудиту та передбачає надання впевненості користувачам щодо відповідності фінансової звітності або іншої інформації концептуальним основам, які використовувались при її складанні
- С. це ряд послідовних етапів, що включають в себе підготовку до перевірки, складання її програми, організацію роботи на об'єкті, обстеження господарства та документальну перевірку операцій та облікових даних
- Д. детальний перелік аудиторських процедур, необхідних для практичної реалізації плану перевірки господарюючого суб'єкта, який служить докладною інструкцією для учасників аудиту та засобом контролю якості їх роботи

6. Виберіть правильний варіант послідовності наступних випадково обраних процедур аудиторського процесу при проведенні перевірки

- А. підготовка до майбутньої перевірки; проведення раптових інвентаризацій; організація роботи на місці; систематизація матеріалів перевірки
- В. складання звітних документів з перевірки, їх узгодження і підписання посадовими особами, які здійснюють керівництво об'єктом; систематизація матеріалів перевірки; документальна перевірка фактів господарської діяльності
- С. доповідь результатів перевірки посадовим особам, що призначили перевірку; усунення недоліків та підготовка документа за результатами перевірки; контроль за усуненням недоліків, виявлених перевірками
- Д. документальна перевірка фактів господарської діяльності; контроль за усуненням недоліків, виявлених перевірками; організація роботи на місці

7. Чітка методика перевірки кожного розділу бухгалтерського обліку на підприємстві не повинна містити в собі

- А. реєстри аналітичного і синтетичного обліку та звітності
- В. перелік запитань для проведення інтерв'ю з керівництвом організації
- С. класифікатор можливих порушень
- Д. запитальник аудитора для складання програми перевірки

8. Загальна схема руху інформації виглядає наступним чином

- A. ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ – ЗВІТНІСТЬ – ОПЕРАЦІЇ – ПЕРВИННА ДОКУМЕНТАЦІЯ
- B. ОПЕРАЦІЇ – ПЕРВИННА ДОКУМЕНТАЦІЯ – ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ – ЗВІТНІСТЬ
- C. ПЕРВИННА ДОКУМЕНТАЦІЯ – ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ – ЗВІТНІСТЬ ОПЕРАЦІЇ
- D. ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ – ПЕРВИННА ДОКУМЕНТАЦІЯ – ЗВІТНІСТЬ ОПЕРАЦІЇ

9. До етапів управління ризиками відносять

- A. вибір методів управління ризиком
- B. ідентифікація та аналіз ризику
- C. моніторинг результатів і вдосконалення системи управління ризиком;
- D. усі відповіді вірні

10. На принципах теорії ймовірностей заснований

- A. метод альтернатив
- B. метод зустрічної перевірки
- C. метод вибіркової перевірки
- D. метод суцільної перевірки

4. Виконати завдання.

Завдання 1.

Скласти програму внутрішнього аудиту за обраним об'єктом:

1. Аудит засновницьких документів.
2. Аудит зареєстрованого (пайового) капіталу.
3. Аудит власного капіталу.
4. Аудит основних засобів.
5. Аудит зобов'язань.
6. Аудит нематеріальних активів.
7. Аудит виробничих запасів.
8. Аудит готової продукції сільськогосподарського виробництва.
9. Аудит малоцінних та швидкозношуваних предметів.
10. Аудит фінансових інвестицій.
11. Аудит капітальних інвестицій.
12. Аудит касових операцій.
13. Аудит витрат і виходу продукції рослинництва.
14. Аудит витрат і виходу продукції тваринництва.
15. Аудит витрат і виходу продукції промислових виробництв.
17. Аудит загальногосподарських витрат.
18. Аудит товарів.
19. Аудит малоцінних необоротних матеріальних активів.
20. Аудит розрахунків з бюджетом.
21. Аудит розрахунків з оплати праці.
22. Аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками.
23. Аудит розрахунків з покупцями і замовниками.

24. Аудит розрахунків за векселями.
25. Аудит розрахунків з учасниками.
26. Аудит дебіторської заборгованості.

Завдання 2.

Проаналізувати класифікацію робочих документів аудитора (рисунок 3.1). Навести приклади робочих документів.

Рисунок 3.1 - Класифікація робочих документів аудитора

Література: [4,7,10,11,13,16].

Тема 6. Процедури і методи внутрішнього аудиту

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Методи внутрішнього аудиту та їх практичне використання
- 2) Характеристика методів організації внутрішнього аудиту
- 3) Послідовність проведення інвентаризації активів у процесі внутрішнього аудиту діяльності структурних підрозділів підприємства
- 4) Порядок узагальнення результатів інвентаризації активів підприємства у процесі внутрішнього аудиту

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. До методів проведення внутрішнього аудиту відносять

- A. суцільний, вибірковий
- B. суцільний і комбінований
- C. сканування, розрахунково-аналітичний метод
- D. розрахунково-аналітичний, комбінований

2. Інвентаризація – це

- A. перевірка фактичної наявності господарських засобів і їх відповідності даним бухгалтерського обліку
- B. перевірка відповідності документів вимогам законодавчих актів
- C. перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання
- D. це комплекс взаємопов'язаних операцій з перетворення інформації, починаючи з моменту виникнення інформації і до отримання на її основі вихідних даних

3. Експеримент – це

- A. методичний прийом фактичного контролю, який потенційно дозволяє визначити правильність і законність відпуску товарів покупцям, розрахунків з ними в умовах безпосереднього здійснення вказаних господарських операцій
- B. метод вивчення фактів дійсності, при якому аудитор активно впливає на них шляхом створення спеціальних умов, необхідних для виявлення відповідних об'єктивних даних
- C. метод первинного спостереження і реєстрації господарських операцій у первинних бухгалтерських документах
- D. метод обчислення собівартості виготовлення продукції або виконаних робіт, наданих послуг в нестандартних умовах

4. Коли неможливо визначити якісні ознаки сировини, матеріалів, готових виробів, іншими прийомами контролю, проводять

- A. експеримент

- B. контрольне придбання
 - C. контрольний запуск сировини у виробництво
 - D. лабораторний аналіз
- 5. Якщо перевірка якості можлива без спеціальних лабораторних досліджень і здійснюється прямо на місці знаходження продукції, то обов'язкову участь в ній повинні брати**
- A. сторонні особи
 - B. особи, відповідальні за дану ділянку роботи
 - C. незалежний експерт
 - D. представник правоохоронних органів
- 6. До основних прийомів документальної перевірки відносять**
- A. зустрічну перевірку документів
 - B. взаємний контроль документів
 - C. нормативно-правова перевірка
 - D. усі варіанти вірні
- 7. Перевірка реальної можливості здійснення тієї або іншої господарської операції шляхом дослідження хронології записів у регістрах бухобліку і в документах**
- A. хронологічний аналіз господарських операцій
 - B. зустрічна перевірка документів
 - C. нормативно-правова перевірка
 - D. немає правильної відповіді
- 8. Перевірка документів по суті дозволяє встановити**
- A. правильність розрахунків у первинних документах, облікових регістрах, звітних формах
 - B. відповідність запису у документі нормативним актам, інструкціям, стандартам, положенням, положенням, чинному законодавству
 - C. законність і доцільність господарських операцій, правильність відображення операцій на рахунках та включення до статей витрат і доходів
 - D. правильність записів усіх реквізитів на предмет безпідставних виправлень, підчисток, дописувань у тексті і цифрах
- 9. Вимоги, які повинні бути дотримані при проведенні інвентаризації, не включають**
- A. раптовість
 - B. участь матеріально-відповідальних осіб
 - C. підготовку документів з інвентаризації за встановленими формами
 - D. не об'єктивність
- 10. Стандарти професійної практики внутрішнього аудиту**
- A. обов'язковими для використання
 - B. використовуються за рішенням керівництва
 - C. носять рекомендаційний характер
 - D. використовуються лише членами Інституту внутрішніх аудиторів

4. Виконати завдання.

Завдання 1.

Охарактеризувати методичний інструментарій та інформаційне забезпечення для виявлення таких фактів шахрайства:

- підrobка підписів при одержанні грошей особами, яким видано заробітну плату;
- включення у відомість на видачу заробітної плати за минулий місяць прізвища працівника, що був прийнятий на роботу 29 числа поточного місяця;
- списання природного убутку товарно-матеріальних цінностей, що такому убутку не підлягають;
- нарахування амортизаційних відрахувань для цілей податкового обліку на об'єкт основних засобів в оперативній оренді;
- неповне оприбуткування в касі готівки з поточного рахунка, що надійшла на господарські потреби;
- завищене відображення в обліку обсягів виконаних робіт;
- неправомірне відшкодування підзвітній особі понаднормових витрат під час перебування у відрядженні.

Література: [4,8,9,10,11,13,14 [17-55], 60].

Тема 7. Внутрішній аудит сегментів діяльності

Форми контролю: усне опитування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Характеристика видів сегментів діяльності.
2) Порядок проведення внутрішнього аудиту ефективності системи контролю бізнес – планів.

3) Позитивні аспекти внутрішнього аудиту системи управління персоналом на підприємстві.

4) Методика внутрішнього аудиту маркетингової діяльності підприємства.

5) Послідовність проведення внутрішнього аудиту бізнес – процесу: «Пошук, оцінка й вибір постачальника товарно – матеріальних цінностей для забезпечення виробничого процесу на підприємстві».

3. Виконати завдання.

Необхідно:

- 1) Дослідити наведену ситуацію за вихідними даними;
- 2) Визначити інформаційне забезпечення аудиту (реєстри аналітичного, синтетичного обліку, інші документи);
- 3) Зібрані аудиторські докази зафіксувати у відповідних робочих документах аудитора (див. зразок 1-5);
- 4) При виявленні порушень встановити, вимоги яких нормативних документів порушено та охарактеризувати подальші дії аудитора.

Вихідні дані:

У вересні поточного року документальною перевіркою повноти, законності та достовірності обліку дебіторської заборгованості ТОВ «Схід» встановлено наступне:

1. За дебетом рахунка 361 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» наявне сальдо на аналітичних рахунках:

Дебітор	Сума, грн.	Дата виникнення
ТОВ «Інтер»	22000	04.04.2014 р.
ТОВ «Час»	19000	20.01.2015 р.
ТОВ «Шанс»	24000	19.09.2013 р.
ПАТ «Явір»	8400	26.08.2012 р.

2. Заборгованість ПП «Час» та ПП «Явір» виникла за фактом продажу їм фільтрів повітроочисних для автомобілів КАМАЗ, а ТОВ «Інтер» і ТОВ «Шанс» – за фактом продажу їм шин автомобільних.

3. 19 вересня поточного року зустрічною перевіркою аудитор встановив, що у ТОВ «Шанс» 19.09.2017 року оприбутковано шин автомобільних на суму 19800 грн., що підтверджено первинними документами та реєстрами складського обліку.

4. 01.08.2017 р. ТОВ «Інтер» виставлено претензію за прострочення розрахунків на суму 28400 грн. (дата виконання договору 04.05.2015 р., пеня – 0,3% за кожен день прострочення платежу).

5. За розрахунками з ТОВ «Явір» та ТОВ «Час» звірка не проводилася.

6. 01.05.2017 р. заборгованість ТОВ «Час» було списано як безнадійну, причому в бухгалтерському обліку зроблено запис: Дебет 99, Кредит 361.

7. Дата розрахунків за договором з ПАТ «Явір» – 1 жовтня поточного року.

Зразок 1

Перелік активів звірки на підтвердження дебіторської заборгованості

Дебітор	Код рядка у ж/о	Сума заборгованості	Дата виникнення заборгованості	Підстава	Згідно з актом звірки		Примітка (розбіжність, причини)
					Сума	Дата	

--	--	--	--	--	--	--	--

Зразок 2

Перевірка повноти та своєчасності оплати рахунків покупцями

Дебітор	Код рядка у ж/о	Сума за накладною (рахунком)	Дата оплати покупцем згідно з договором (кінцева)	Дата фактично проведеної оплати (згідно з випискою банку)	Сума штрафу, пені за несвоєчасну оплату		Примітка (розбіжність, причини)
					за договором	фактично сплачено	
1	2	3	4	5	6	7	8

Зразок 3

Перелік виставлених претензій на адресу дебіторів

Дебітор	Код рядка у ж/о	Сума заборгованості	Дата виникнення заборгованості	Підстава	Пред'явлена претензія на адресу дебітора		З них сума визнана дебітором
					Сума	Дата	
1	2	3	4	5	6	7	8

Зразок 4

Дебіторська заборгованість зі строком позовної давності, що минув

Дебітор	Сума заборгованості	Дата виникнення заборгованості	Записи в бухгалтерському обліку	Підстава для списання		Примітка (розбіжність, причини)
				6	7	
1	2	3	5	6	7	8

Зразок 5

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті дебіторської заборгованості

№	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	найменування	№	дата	сума	
1	2	3	4	5	6

Література: [4,8,9,11,15,16].

Тема 8. Документація внутрішнього аудитора

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, графічний диктант.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Структура аудиторського звіту та загальні вимоги до нього.
- 2) Порядок складання та подання аудиторського звіту.
- 3) Інші підсумкові документи за результатами аудиту.
- 4) Розроблення та реалізація системи заходів внутрішнього аудиту.

3. Виконати графічний диктант:

Примітка: **відповідь «так» позначається графічним знаком «○», а відповідь «ні» – «—».**

1. Чи вірно, що аудиторський звіт внутрішнього аудитора за результатами перевірки діяльності підприємства є за змістом фактично актом перевірки фінансово-господарської діяльності, що складають зовнішні фінансові аудитори.

2. Чи вірно, що внутрішній аудитор має відмовитися від складання аудиторського звіту.

3. Чи вірно, що якщо висновки аудитора і головного бухгалтера підприємства з певних питань аудиторської перевірки не збігаються, то внутрішній аудитор відмовляється надати аудиторський звіт;

4. Чи вірно, що особливістю аудиторського звіту є відсутність такого реквізиту як «дата складання».

5. Чи вірно, що аудитор якщо вважає, що фінансова звітність підприємства представлена правильно і об'єктивно, надає негативний аудиторський звіт.

6. Чи вірно, що аудиторський звіт має підписати головний енергетик підприємства.

7. Чи вірно, що форма аудиторського звіту розробляється самостійно внутрішнім аудитором з урахуванням особливостей перевірки.

8. Чи вірно, що підсумкові документи внутрішнього аудиту, як правило повинні мати 5 частин.

9. Чи вірно, що аудиторський звіт надається не керівництву підприємства, а одразу слідчим органам для подальшого розслідування виявлених фактів шахрайства та зловживань.

10. Чи вірно, що за результатами внутрішнього аудиту аудитором складається ще й аудиторський висновок.

Література: [4,5,7,9,11,15,16].

Навчальне видання

Шендригоренко Марина Трохимівна

Кафедра обліку та аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 3,2

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої

справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.